

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: vedoucí práce

Autor/ka práce: Tomáš Zálešák

Název práce: Sociologické aspekty umělé inteligence

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Bureš

Oponent: Mgr. Martin Tremčinský

Navržené hodnocení: B-C

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Práce je rozvržena do tří oddílů, které představují sociologickým čtenářům fenomén “umělé inteligence”. V první části je prostřednictvím technické literatury představen pojem samotný a současný stav bádání; ve druhé jsou pak autorem vybrány a shrnuty dosavadní hlavní práce v relativně mladé výzkumné oblasti “sociologie umělé inteligence”, ve třetí a závěrečné práci se autor zabývá dvěma vybranými oblastmi v současné společnosti, kde je možné identifikovat významné efekty a projevy této technologie.

Tato struktura práce tak pokrývá hlavní oblasti, které mohou sociology zajímat (historie a okolnosti vývoje technologie samotné, předchozí sociologické reflexe a konkrétní sociální projevy v současné společnosti) a pokud si autor klade v úvodu práce - po názorné exemplifikaci, jak často zaznívá pojem “umělé inteligence” ve veřejném diskurzu, a tak nad rámec literatury vědecké fikce, či vědy o počítačích -, za cíl odpovědět na otázku: “**Co je zde k sociologickému zkoumání?**”, pak **obsah práce a její zvolená osnova odpovídají tomuto záměru.**

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Jednou z hlavních předností textu - vedle její vysoké relevance - je autorova schopnost se pohybovat v rozsáhlé literatuře, vybrat relevantní zdroje, vyložit je a využít je k dosažení cílů práce.

Vzhledem k tématu práce je literatura převážně v anglickém jazyce.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Jednou z výzev bylo zahrnutí technické literatury, čehož se autor úspěšně zhostil. **Text také není pouze kompilací a přehledovou studií**, ale představuje zdůvodnění výběru a evaluace zdrojů. Díky tomu se stává důležitým podkladem pro jakákoliv budoucí bádání v této oblasti.

Na druhou zřejmým nedostatkem je rozsah sociologické literatury, která mohla na více místech sloužit jako vhodné doplnění autorovy argumentace. Autor však dokazuje v průběhu textu dobré povědomí o možnostech sociologické reflexe, či interpretace tématu.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autorovým výchozím argument je, že umělá inteligence je relevantním sociologickým tématem. Tento

výchozí argument pak autor překládá v závěru ve dvě tvrzení:

1. “AI není neutrální a objektivní jenom proto, že to není člověk, a proto záleží kdo a jak ji bude vytvářet.” (s. 29)
2. “AI (...) v současnosti mění společnost, a u čeho navíc existuje reálná šance, že ji bude měnit i dále a více.” (s. 30)

Tento aspekt **subjektivních aspektů a modernizačních efektů umělé inteligence** zcela zapadají do oblasti sociologie jako kritické disciplíny o moderní společnosti. Tyto závěry ale mohly být v závěru bezpochyby lépe prezentované a shrnuté. Není pochyb, že autor by měl v budoucnosti rozvíjet vedle svých **vysokých analytických dovedností, také ty syntézující** (hodnocení, shrnutí, srovnání, tvorba nových pojmů aj.).

5. Jsou v práci autora/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Práce je na uspokojivé formální úrovni. Autor ovládl dovednost napsat odborný text. Místy text obsahuje drobné překlepy a malé slohové nedostatky, které by snadno napravila dodatečná korektura. Vše je v rámci nároků bakalářské práce.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Napříč vysoké relevanci tématu, se autor vydal do nové oblasti, kde nejsou body sociologické relevance doposud zřejmé. **Výzvou práce byla proto samotná struktura textu**, volba relevantních odborných poznatků z oblasti vývoje umělé inteligence, sociologických odkazů a zároveň výběr současných sociálních projevů. Autor vystavěl argumentaci a zdůvodnění, které může posloužit pro sociology a společenské vědce, kteří by se chtěli s tématem seznámit a realizovat v této oblasti vlastní výzkum. Tímto práce splnila nároky teoretické statě.

Hlavním nedostatek práce je spojující sociologická linie, či volba určitého sociologického přístupu (např. kritická sociologie, systémová teorie aj.), který by umožnil autorovi vytvořit pro čtenáře čitelnější perspektivu na téma. Argumentace je založena na vlastní autorově sociologické imaginaci a interpretačních dovednostech.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

1. *Jaký sociologický výzkum se nabízí k řešení na základě příprav vykonaných v bakalářské práci?*
2. *Jak může sociologie přispět do veřejné debaty o vývoji umělé inteligence?*

Celkové hodnocení práce:

Datum:

Podpis: